

nagy pedig a tar szerb hegyek között jeltelen sirban aludta soká örök álmát, de a bajtársi szeretet hazahozta a szent magyar földbe.

„Elhulltanak legjobbjaink a hosszú harc alatt.“ De akik megmaradtak, a Berty Lászlók, Mészáros Ervinek, Nagy Bélák, Filotás Ferencek, Tóth Péterek, Rády Józsefek, Schenker Zoltánok, Pósta Sándorok, Krencsey Gézák és Lichteneckert Istvánok nevelik az utódokat, tovább adják „a nemzedékről-nemzedékre szálló ősi kard babonás tiszteletét,“ hogy a magyar név becsületén csorba ne essék és ha újra ránk szakad az ég, újra megharsannak a harci kürtök, nem kell félnünk mert lesz, aki megnyeri a második limanowai csatát, az utolsót, melynek nyomában kinyílik a szabadság virága a Kárpátokon, Erdély kincses bércein, az Adria partján, a Bánság rónáin és a Lajta völgyében.

„... Biznak önmagukban és ismerik képességüket...”

W. Herbszt Géza.

Panasz a jó Istenhez.

(Novella.)

I.

Te jó Isten: én most panaszkodom.

Itt fekszem az ágyamban, a két kezem összekulcsolom a homlokomon és panaszkodom.

Halkan sugom fel Hozzád a kis panaszomat, légy szives hallgasd meg egyszer kivételesen. Tegyéél egyszer csodát és hallgasd meg a panaszom.

Nézd, erről van szó:

Az este találkoztam az Élettel. Rám vigyorgott az Élet és így szólt.

— Te számár.

És jobban félrehuzta a száját és ezt mondta:

— Te ide figyelj.

És én oda figyeltem és ekkor azt mondta:

— Te, a földön csak egy igazság van s ez az igazság a — hazugság. Igaz, hogy minden hazugság, ami van, ami lesz, ami volt, ez az igazság. A hazugság az igazság. Mert hazugság az egy és hazugság a száz, vagyis a kezdet és a vég. Ez az igazság. Az élet a hazugság pilérein nyugszik, ha lehullna róla a lepel, a világ bolondok háza lenne, olyan nagy igazság a hazugság. Hazugság a ruhád, amiben jársz, hazugság a mosoly a szádon, hazugság a gyászbeszéded, a könnyed, a céloed, a csókod, a szerelmed, az ennivalód. Hazugság a fény, a hatalom s hazugság...

— Uram, — azt mondta, — te is az vagy.

Mind sorban és mind rendjében.

— Miért? Mert: az.

Lassan mentem hazafelé a városon kívül levő házamhoz. Országuton kellett menni s közben alkonyodni kezdett, sötétedett...

Az utat a Maros metszi ketté, hidon is át kell menni. S mikor a hid elé érek, szembejő velem... itt a hid lábánál volt az, hogy az Élettel találkoztam. Ember képében volt s a szeme rám ordította az igazságot: amit a szemed lát, amit a füled hall, amit a szived érez, amit a tapintásod megsimít, az mind hazugság.

Rámvigyorogta a szeme.

Pedig olyan szomorú ember volt.

Ki akartam kerülni, de ő elém állt.

Igy:

— Jó estét kívánok nagyságos uram.

Olyan teli tudóból böffent rám a hangja, olyan megkeményedetten patant az éle.

A kalapját a kezében tartotta, fekete fényes haja

sűrűn hullámzott a fején s az arcát poros, szűrös szakál barnította. Nagy ember volt és olyan egyenes, mint a fiatal nyárfa. Szép ember volt katedrára való prédikátor, mint valami ázsiai Isten. Fekete, egyenes ember, bővös.

— Nagyságos úr kérem segítsen valamivel, ma egy falatot sem ettem, elszédülök már. Most jöttem orosz fogságból, reggel óta gyalogolok.

— Hová gyalogol?

— Idáig a városig megyek, itt meghálok.

— Itt lakik a városban?

— Nem.

— Hát minek megy oda? Rokonai vannak?

— Nincsenek.

— Maga koldus?

— Nem.

— Akkor minek megy a városba? Ha most jön orosz fogságból... vagy nincs otthona, családja, akihez menne? Vagy hozzájuk megy, talán csak itt vissz el az utja hozzájuk? Keresztül a városon? Miért nem megy vonaton? Egy krajcár nélkül jött haza? Nem keresett a fogságban?

Édes jó Istenem, én azért beszéltem annyit, mert a zsebeimben kotorásztam, kinosan keresgéltem egy kis pénz után s nagyon keveset találtam és mikor átnyújtottam neki, azt hittem kevesli a kevés pénzt, mert nem nyújtotta a kezét.

— Mi az, nem kell? — kérdeztem szégyenkezve, mert azt gondoltam, hogy hátha esetleg ő is tudja azt a dicsőséges szép dalt, hogy virágok szórunk eléjük az utca porába, ha majd visszajönnek édes jó Isten, s miután hiu reménységgel nem akartam magam áztatni, hogy hátha valami falevéleső borítja el a fejét valahonnan a fáról, tudniillik fa sem volt sehol az országúton — szégyenkeztem a vékony pénzem miatt. Legalább pénzem lett volna több, ha a virágokat mind meg is ették a cserebogarak — kinoztam magam s szégyenkeztem, mikor nem nyult a pénz után.

— Mi az, nem kell?

— De igenis kell — mondotta csak tessék ide tenni a kalapomba, mert én nem birom elvenni, mert nekem mind a két kezem szárában két *vasrúd* van és nem mozog a kezem.

A kalapjába tettem a vékony pénzt s egy kicsit ráncra rándult az arcomon a bőr.

Mert nézd édes jó Isten: ez egy nagyon furcsa dolog.

Csak így mondom gyöngéden, de azért elhiheted. Két *vasrúd*, két *rúd* vasból, két rozsdás *vasrúd*, két darab hosszú vas, két vas a két kar helyén, mondom ráncra rándult az arcomon a bőr édes jó Isten, mert ez egy nagyon furcsa dolog. Lehetne az ilyesmi a pokol harapása is a karon, lehetne egy eleven sikoly, egy fekete rongy, ami a szemed előtt lebeg, egy ember, véres fekete rongya, aminek az orrod alá csap a büze, lehetne egy ilyen *vasrudas* két kar más is mint furcsa: egy hangos halálröhej, egy fatábla, amin fenyegető betűk égnek, sir, amelyiken nyöszörög a göröngy, lehetne, lehetne édes jó Istenem, de elhiheted, hogy ez nagyon furcsa dolog és azért rándult ráncra az arcom bőre. Különösen a *rúdak* miatt, hogy *rudak* vannak a karjában. Mert tudod édes jó Isten, haz azt mondja például, hogy: „Kérem bocsánatot kérek, én nem vehetem el azt az igen tisztelt ötven banit, amit Nagyságos úr kegyesen ad nekem, mert a két karom helyén két *vaspálca* van, két kis *vaspálca*“ — ez egész más lett volna. A *vaspálca*, amelyik karcsu és fényes, mint a puská szép karcsu és fényes szuronya, ez egész más lett volna.

De *rúd* édes jó Isten, két *vasrúd*, ez furcsa. Furcsábban hangzó. Mert *rúd*, az ami recseg, ha eltörik,

az ami összeroppan, ha rázuhan valamire, a rúd az egy suhogó erő, azzal mozdonyt, meg szekeret emelnek, az az erő szimbóluma.

Két-nagy-rozsdás-vasrúd! Ennek jelentősége van, ez nagyon furcsán hangzott.

S a kalapjába tettem a pénzt.

— Szóval nyomorék? — dadogtam s a szeme villanásától megroggyant a térdem.

— Szóval nyomorék.

— Az. A két karom a harctéren maradt, ezt a vasat az oroszok tették ide.

Megrázta a vállait s egy kicsit megnyikkantak a vaskarjai.

— Szörnyű nagy kin ez, uram.

— Elhiszem, — mondtam. Elhiszem kedves barátom. Elhiszem. Ha nem hinném el, még izgatnám magam a nagy lelki kinjával, még kérdeznék egyet-mást . . . elhiszem.

Kezet fogtam vele, egy kicsit megráztam a vaskarját, megráztam és elmenekültem tőle, hátha találkozik egy másvalakivel, aki vigasztalni tudja.

Mert én nem tudtam édes jó Isten. Nekem nem lehetett. Miért? Valamiért. Mert: csengő nincs a lakásomba. S mert, ha csengő volna is, szobalány nincs a lakásomba. Egy olyan fehérkötényes, örömszemű kis szobalány, aki lejönne a csengetésemre s akinek ezt mondhatnám:

— Nézze drága fiam, itt van egy szegény ember, magammal hoztam ide hozzánk, a mi házunkba. Magán ezután mindig ilyen fehér kötény legyen, a szemében mindig olyan kacagás és magának nem lesz más dolga ezután, csak itt lenni ebédkor, vacsorakor, ideülni az asztalhoz, amelyiken virág lesz, meg fehér abrosz és maga csacsog és nevet és közbe etetgeti ezt a szegény szép embert, a szájához teszi a falat húst, meg a korty bort, mert látja fiam: ennek az embernek a két kezészárában két vasrúd van s magától csak nagyon kinlódva ehet.

Nem lehet. Mit csináljak? Elmenekültem tőle. Hátha találkozik egy másvalakivel, aki vigasztalni tudja? Hátha? Nem hiszem, pedig találkozni kellene. De mondom nem hiszem. De hátha mégis?

Én lestem is utána, amikor elváltunk, sőt utána lopóztam a setétben. Kísértem távolról.

Miért? Mert: ráértem. És mert vasrudak voltak a karjában. Hogy hová megy? Hogy betér-e az első korcsmába? Hogy koldul-e az első embertől, akivel találkozik, mint tőlem? Hogy a lelke milyen? Mert ez fontos. Ezért. Meg, hogy ráértem.

És egyszer megállt és ekkor én is megálltam.

Az országút mellett árok volt, valami nyöszörgött az árokban, azért állt meg. Talán megijedt, vagy kíváncsiságból.

A nyöszörgés olyan volt, olyan csúnya, olyan hirtelen és különös rezgéssel csapott elő az árokból, hogy megállította. S mikor megállt, a nyöszörgés helyéről odakiáltott valaki:

— Mit bámulsz, marha? Gyere húzzál ki az árokból, nem látod, hogy beleestem?

A vaskaru odament, belebámult az árokba.

— Beleesett? — kérdezte.

Az árokból dühös, rekedt hangon ordította valaki:

— Hogy beleestem? Micsoda számár kérdés! Hát nem látod, hogy bent vagyok? Persze, hogy beleestem. Húzzál ki. Mit bámulsz mint az ökör? Fogd meg a kezem, vagy a lábam és húzzál, mert itt fene rossz illat van a fenekem.

A vaskaru az árok szélére ült, a lábát benyújtotta az árokba.

— Nem bánom, — mondta, — belekapaszkodhat a lábamba, talán akkor ki bír mászni.

— Bir az Isten, — válaszolták az árokból. — Nyujtsd lejjebb a lábod, mert nem érem így el. Olyan részeg vagyok, mint a disznó, ha emelem a fejem, mindig visszaesik. Hol van a lábad?

— Itt lógatom le, majdnem egész a hasáig ér, megfoghatja.

— A hasamig? Akkor lehet, hogy megtalálom.

Egy kicsit csönd lett, a részeg a vaskaru lábát kereste.

— Ez a lábad?

— Az — de . . . ne rántsa úgy, mert leesek.

— Hát huzzál hát, mert fogom már talán.

Egy kis erőlködés hallatszott, egy kis morgás s a vaskaru is beleesett az árokba.

— Mi az Istent hajítottál rám? — ordította a részeg. — Mingyárt kipukkadok, olyan nehéz.

— Leestem — mondta a vaskaru. Mondtam, hogy ne rángassa úgy . . . behuzott.

— Hát menj hát akkor a hasamról, mert megfojtalak. Ki vagy te? Talán ismersz engem?

— Nem ismerem, csak úgy erre mentem és megálltam itt magánál.

— Nem ismersz? Na hát akkor eregy le a hasamról, mert csakugyan szétpukkadok.

— Tessék várni egy kicsit, míg egyensúlyt veszek, mert nekem vasrud van a két karomban és a hátam alá bicsaklott.

A részeg felemelte a fejét, a kezére támaszkodott.

— Mit? A te karodban vasrud van?

— Az.

Akkor eregy le a hasamról, mert te talán nem is vagy ember, hanem kísértet vagy. Nem bírsz felállni? Feljebb emelkedett, mintha kijózanította volna egy kicsit a vaskaru ember.

— De bírok, csak egyensúlyt keresek.

— Hát gurulj le innen a hasamról, mert így nem jöhetek veled tisztába.

A vaskaru arrébb csuszott valahogy s mikor a részeg szabadon érezte a hasát, felült.

— Te, én egészen kijózanodok tőled, mit akarsz te velem itt az árokban?

— Semmit. Kiakartam huzni, de nem birtam a kezemmel megfogózni, meg másképp is nagyon gyöngé vagyok, becsusztam az árokba.

— Másképp is gyöngé vagy? Miért vagy gyöngé? Ugy látom pedig, hogy erős vagy, mert nagy vagy másképp. Miért vagy gyöngé?

— Az éhségtől.

— Hát éhes vagy?

— Éhes.

— Kell fánk?

— Kell.

— Itt van a zsebemben. Adok. Ne. Hol a szád? Tátsd ki a szád. Egyél, ha éhes vagy. Ezeket a lányom adta, mikor ma meglátogattam, de én nem eszem meg. Edd meg te. Edd meg mind. Csak tátsd ki jól a szád, én mind belerakom a szádba. Nekem ugyse kell. Énnekem nem kell mától fogva semmi. Én az éjszaka öngyilkos leszek. Egyél. Jó ugye?

— Jó.

— Na látod. Ezt a lányom adta. Elmentem hozzá máma és fánkot adott nekem. Azt mondtam: lányom úgy hallom te nagy rima lettél, gyere haza, ne legyél nagy rima, mert énnekem fáj az. Gyere haza mondtam neki, menjünk ki az anyád sirjára és fogadjuk meg az anyád sirján, hogy te nem leszel nagy rima, én meg nem leszek részeges. És nevetett és fánkot adott nekem. Te! Vasrudkezű! Van-e neked lányod?

— Nincs.

— Na látod: fánkot adott nekem és nem jött haza. Nagy rima. Egyél, még van a zsebembe. De én

útálok, nem eszek belőle. Ott fektött nála egy ember akkor is. Egy lókupec, vagy mi volt. A csizmájáról láttam. Te én ezt nem bírom tovább. A szívem sehogyse bírja. Bár bírná a szívem, de nem bírja. Én ma öngyilkos leszek. Én, mióta a feleségem meghalt, züllött lettem, de már nem bírom. Te, az én lányom olyan szőke, mint az anyja volt, de nagyon rossz. Jaj, de rossz lett az én lányom.

— Na ne sirjon, — mondta a vaskaru, — van az ugy mással is.

— Kell még fáánk?

— Ha önnek nem kell, kérek még.

— Ne még van egy-kettő. Én utálok. Mért ad nekem fáankot, mikor hazahívom? Mért nevetett? Semmibe sem vesz? Azt mondta kapok téli ruhát is tőle. Én nem akarok tőle ruhát. Rimaruhát. Én nagyon sajnálom a lányom, mert éppen olyan szőke . . . de én már nem bírom. Hiába iszom a pálinkát, már csak mindig az eszembe van. Mindig az eszembe van és már tulságosan belebetegedett a szívem a fájásba. Híj, ha nékem ilyen vaskarom volna, mint neked, de örülnék neki.

— Örülne? Miért?

— Mert akkor egész szépen megtudnék halni ma éjszaka. Te nem akarsz meghalni? Kettőn egészen jól meghalhatnánk.

— Maga csakugyan meg akar halni?

— Én? Én csakugyan meg akarok. Mert énnekem mostanában egészen különös szívem van. Különösen fáj. Neked nem fáj?

— Látod, most már megetted a fáankot, okosan gondolkodhatsz: neked nem fáj a szived?

— De fáj.

— Hát megakarsz halni ma éjszaka?

— Én nem bánom.

— Neked könnyebb is, mint nekem, mert neked vas van a kezében, te neked ugyse ér az életed semmit se. A háboruba lötték le a kezéd?

— Ott.

— Na látod, te most olyan vagy, mint a kutya, amelyiknek legázolja a vonat a két első lábát, mért nem vonyikolsz, mondd? Ha énnekem vasrud volna karom helyén, én vonyitanék, mint a csonka kutya, mert ez így dukálna. Ez így, csonkakutyásan . . . látod azért könnyebb neked. Meg azért könnyebb neked, mert neked nincs lányod, akit sajnálni kellene. Azért is könnyebb neked, mert senkid sincsen. Mondjad: van neked valakid?

— Nincs.

— Anyád?

— Nincs.

— Apád?

— Nincs.

— Se gyerek ugye?

— Az se.

— Se feleséged?

— Az sincsen.

— Na látod.

— Csak volt.

— Mi? Mi volt?

— Anyám.

— Meg apád is ugye?

— Az is.

— De meghaltak ugye?

— Meg.

— Feleséged is volt?

— Az is.

— Meghalt?

— Nem . . .

— Hát akkor hol van?

— Otthon.

— Hát van feleséged?

— Nincs. Az is az lett.

— Mi lett?

— Az, ami a maga lánya. Most mással él. Kizártak, mikor haza mentem.

— Szőke a feleséged?

— Szőke? Szőke. Kizárt.

— Hát hová indultál mikor kizárt?

— Erre a város felé.

— Minek?

— Semminek. Csak úgy elindultam.

— Akkor neked is fáj a szived ugye?

— Fáj.

— Akkor te is meghalsz?

— Meg.

— Hát miért nem szólottál hamarabb. Gyere hát.

— Hová?

— Ide az Apostol'ra.

— Mie az?

— Az egy kő. Egy olyan nagy kő, mint egy ház. Azt mondják, hogy az égből esett le. Itt van a Marosparton. Ugy hívják Apostol, mert szeme is van, meg szakála is. Ugy látszik. Az egy nagyon finom hely annak a teteje. Ha onnan beleugrik az ember a vízbe, csak egy kis vér látszik a víz felett, de ott soha fel nem veti az embert a víz. Mert ott irtóztató mély, azt mondják. A víz ezerszttendeje mossa már a tövét az Apostolnak, azért. Meg azt mondják, hogy aki onnan beleugrik, az beleesik az Apostol kőujjaiba, a hegyes kőkörmeibe, ami a víz alatt van és átszúrja az embert, mintha nyárs lenne. Ráhuzódik az ember a körmeire. Én láttam már egyszer egy embert, a Balog Jánost beleugrani, de nem láttam azóta. Se a tetemét, se semmit, csak egy kis vérét a vizen. Balog Jánossal is beleakartam ugrani már egyszer, de akkor még nem mertem. Most merek veled. Te mersz énelem?

— Merek.

— Csakugyan szőke volt a feleséged?

— Szőke.

— Na látod: az enyém is. A szőkék szépek. Ugye?

— Nem mindegyik szép.

— A tied szép volt?

— Az szép volt.

— Na gyereünk akkor.

Felállt, a vaskarut kiségitette az árokból, aztán maga is kimászott az árokból. És nem szóltak aztán egy szót se többet.

A részegen hoszu fekete kabát volt, feketén lobogtatta a hátán a szél, a vaskarunak meg a haja lobogott a szélben. Ugy mentek az uton, mint a temető éjjeli biztosai: sötéten, hangtalanul. Mint a temető éjjeli biztosai, akik a sirből kijáró szellemek visszaérkezését figyelik éjjel a föld alatt. A föld felett két földalatti sötét pont, két földalatti sötét pont földfeletti árnya.

Az Apostol már várta őket, fekete fejét mintha megbiccentette volna elcittük.

— Itt vaskorlát van körül, mondta a részeg, hason lehet csak átszuszni, alatta. Ott csussz, ahon én csuszok. A földre hasált a vaskaru is. Csuszta.

És én oll álltam az Apostol árnyékában, onnan néztem hármójukat. Az Apostolt, a részegét és a vaskarut. A három szörnyű fekete pontot a föld felett. És elfojtottam a lélegzetem és nem szóltam. A szívem a mellemet verte, a fejemre mintha forró abroncsot szorítottak volna és nem szóltam. Nem akartam. Érted: nem akartam. De kellett volna? Valóban? Lásd édes jó Isten: én akkor se szóltam. Azért se szóltam. Miért? Mert: tudod már miért. És azért is, mert nagyszerű dolog az, kilépni a világból, aminek én nem tudom hol a vége. Az, kilépni, kieroszakolni a kiválást . . . Én

nem szóltam. Ez az én privát ügyem kérék, ezt én így ajánlottam magamnak.

De azért panaszkodom.

Nem a kilépő részegért, meg a vaskaruért, hanem akik kiakarnak lépni és még nem léptek ki. Azért, mert kiakarnak lépni. Az ok miatt. Az okok milliói miatt.

Csak úgy panaszkodom édes jó Isten. Mert a többi már nem érdekes, a többi már magától értetődik.

Előbb a vaskaru ment fel az Apostolra, aztán a részeg. A részeg felemelte előbb a vaskarut.

— Mit látsz?

— Semmit, — mondta a vaskaru.

— Mert fent vagyunk, tudod-e?

— Tudom.

— Nézzél le a vízre. Gyere ide közel, úgy nézzél le. Hunyjuk be a szemünket, úgy nézzünk le. Szorítsuk össze jól a szemünket, úgy fényesebb a sötétség. Látod, hogy fényesebb?

— Látom.

— Én is látom. Látom. Fényes sötétség lángol, mint a nap . . .

Hirtelen állolelte a vaskarut, a mély víz otrombán csattant s az Apostol sötét feje megbillent utánuk.

A zseblámpámmal rávilágítottam a vízre, nem láttam a vértüket, sötét volt a víz, mintha a víz is vér lett volna. Fekete vér.

Nagy Dániel.

IRODALOM.

Erdély és a magyar irodalom.

Hogy mit köszön Erdélynek a magyar irodalom és a magyar tudomány: erről voltaképpen egy terjedelmes könyvben lehetne méltó módon beszámolni. A középkor századai óta mind a mai napig, egyre jobban növekvő súllyal szerepelnek a magyar szellemi életben erdélyi véreink: a szépirok és tudósok egyaránt.

A fényes nevek hosszú sora vonul el a hazai művelődés multjának kutatója előtt. Költők és tudósok, akiknek munkássága nélkül nem fejlődhattünk volna oda, ahol most állunk.

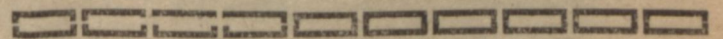
Heltai Gáspár, Dávid Ferenc, Bogáti Fazekas Miklós a XVI. században; *Gelejtai Katona István, Apáczai Cseri János, Misztófalusi Kiss Miklós, Pápai Páriz Ferenc* a XVII. században; *Mikes Kelemen, Báróczi Sándor, Barsai Ábrahám, Baróti Szabó Dávid* a XVIII. században; *Köröst Csoma Sándor, a két Bolyai, Wesselényi Miklós, Kriza János, Jósika Miklós, Kemény Zsigmond, a Telekiek, Czako Zsigmond, Salamon Ferenc, Gyulay Pál, Szász Károly, Petelei István*: örökké ragyogó nevek irodalmunk és tudományosságunk történetében.

A magyar próza művészbé tétele és a magyar történelírás fölvirágoztatása körül különösen nagyok az erdélyiek érdemei. Összetartózásunk érzésének, nemzeti öntudatunknak és jövőbeli életre-halálra való elszántságunknak egyik eleme a mult s a mult tudományát, a nemzeti történelírást, erdélyi testvéreink alapították meg és fejlesztették hosszú időn keresztül Magyarországon. Az első magyarnyelvű történetet *Heltai Gáspár*, az első magyarnyelvű világtörténetet *Benczédi Székely István* adta közre a XVI. században. Nyomukban ott, fényeskedtek *Szalárdi János, Kemény János, Bethlen Miklós, Cserei Mihály, Apor Péter* és *Bod Péter* nevei. Pusztá nevek azok számára, akik idegenül állnak a nemzeti közösség kohójában, de ideálok és szimbólumok nekünk, akiket érzésünk minden szála idefűz hazai rögözhöz.

És Erdély nemcsak a maga fiait nevelte nemzeti munkára, hanem szárnyat adott az anyaország sok kiváló elméjének is. Hogy a kolozsvári egyetem néhány évtized leforgása alatt oly áldásos tűzhelye lett a magyar tudományosságnak, hogy például *Bóhm Károly* kolozsvári társasága idején a legkitünőbb magyar filozófussá fejlődött, ez méltán lehet egyúttal Erdély büszkesége is.

Szent ez a föld! Lakói és tájai, városai és bércei itt élnek képzeletünkben és érzésvilágunkban. A költemények, drámák, regények és tudományos munkák százai szívünkbe ültették a szeretetet minden iránt, ami az erdélyi magyarság sorsával kapcsolatos. Székelyország a mi országunk s a Tisza vidéke nem kedvesebb számunkra, mint a Maros völgye. A mult, jelen és jövő összetartózásának akarata itt reszket a Kárpátok alatt.

Pintér Jenő.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában

Ámen.

UJ ÉLET a legmagyarabb hetilap.

FELHAJTALAK . . .

Felhajtalak keservek, szinbora

Kristálykehelyben olvadó rubin!

— Oh kinok perce, jöjj és szállj tova,

Emléked mint egy meghitt cimbora

Velem leend uj bánat éjein.

Felhajtalak, te karcsu büszke serleg,

Vágyaknak ürmét kellett edény!

Kit ajkamhoz ma gyötrődön emellek,

Üres leszesz s mint játékszert a gyermek

— *Kacér kristály — im elhajtlak én!*

Ajtay Miklós.

* **Horatius költeménye!** magyarul Csengeri Jánostól. Horatius, a római irodalom legkiválóbb költője, akinél egy költő se tett nagyobb hatást költészetünk fejlődésére (Petőfi mindig magával hordta!), mindeddig nem volt irodalmunkba úgy átültetve, hogy világirodalmi és erkölcsi hivatását teljes mértékben elvégezhetné volna. Az eddigi fordításokból t. i. hiányzott az igazi költőiség és közvetlen élvezhetőség. Csengeri János, a római Catullus, Tibullus és Propertius, valamint a görög tragikusok (Aeschylos, Sophokles, Euripides) költő-tolmácsa, a Ferenc József tud. Egyetem hirneves professzora, a magyar műfordítás elismert mestere vállalkozott arra a szép feladatra, hogy Horatiust, mint költőt, a magyar költészet virágos kertjébe átültesse olyan alakban, mely egyfelől hiven tolmácsolja az eredetét, másfelől a mai közönség izlésének is megfelel; mely nem a ránk nézve ma már idegenszerű versemértékek, hanem a költeményekben élő lélek, hang és hangulat hű visszaadását tartja szem előtt. Horatius, akinek költészete apáink, nagyapáink és dédapáink szívét és eszét formálta s akinek bölcsesége a multban megbízható kalauznak bizonyult az élet Scyllái és Charybdisei között, a magyar szívek és elmék művelésére, a nemzeti érzés erősítésére, a Gondviselés iránt való hit és bizalom ebrentartására most és a jövőben is hivatva van. A magyar Horatius két kötetben, körülbelül 36—37 iven, a Délmagyarország Hírlap és Nyomdávalalat nyomdájában fog megjelenni s a két kötet előfizetési ára 300 korona. Bolti ára jóval magasabb lesz. Előfizetések legkésőbb április hó közepéig a Szegedi Gazdasági Bank R.-T.-hoz küldendők. (Szeged, Kárász-u. 15.)